

Direktreplik av Calmfors: Tendentiös argumentation

Jag har i dagens SVD redogjort för den forskning som finns om sambandet mellan arbetslöshetsersättning och sysselsättning. Min slutsats - liksom nästan alla andra arbetsmarknadsforskare - är att det finns mycket övertygande stöd för att lägre arbetslöshetsersättning leder till fler jobb.

Detta får Howell-Mörtvik-Spånt helt obegripligt till att jag nu skulle "vackla".

Howell-Mörtvik-Spånts kommentar innehåller också ett antal andra egendomligheter. Bland annat skriver de att jag nu "erkänner att studier av individeffekter inte säger något om totaleffekterna på arbetsmarknaden". Men jag har - lika lite som någon annan forskare på området - någonsin hävdad något annat.

Självfallet är kvantitativa uppskattningar också i de makrostudier jag beskriver alltid osäkra. Alla beräkningar av effekterna av olika ekonomisk-politiska åtgärder är förenade med osäkerhet. Men i fråga om arbetslöshetsersättningens effekter på arbetslöshet och sysselsättning är forskningen mer samstämmig än på de flesta andra områden.

Det hindrar förstås inte att de uppskattningar som gjorts är intressanta och ger en uppfattning om möjliga storleksordningar som bör redovisas. Detta är något helt annat än att "utlova" några exakta effekter.

Lika obegriplig är hänvisningen till IFAUs remissvar som helt korrekt hävdar att forskningen inte säger något om "vilken nivå som ersättningen i genomsnitt ska ligga på". Detta var exakt vad jag skrev i min DN-artikel som Howell-Mörtvik-Spånt ursprungligen kritiserade.

Frågan om hur fördelarna av ett gott försäkringsskydd ska avvägas mot negativa sysselsättningseffekter är en politisk fråga där den lämpliga avvägningen beror också på värderingar. Men när man gör avvägningen måste man bilda sig en uppfattning om hur stora sysselsättningseffekterna är.

Jag diskuterade utförligt i min artikel möjligheten av att sysselsättningseffekterna av lägre arbetslöshetsersättning skulle kunna vara mindre i Sverige än i ett genomsnittligt OECD-land. Det kan vara så, men det finns anledning att vara skeptisk mot sådana resultat, eftersom de bygger på analyser av hur olika faktorer samverkar med varandra som är mycket osäkra.

Man måste också ta hänsyn till att en betydande del av arbetslösheten i Sverige "döljs" i arbetsmarknadspolitiska program.

Howell-Mörtvik-Spånt argumenterar på ett tendentiöst sätt. De återger inte min analys på ett korrekt sätt. De upprepar bara sina tidigare ståndpunkter men bemöter inte invändningarna mot deras egna resonemang.

Den enda synpunkt som är intressant i Howell-Mörtvik-Spånts senaste inlägg är egentligen påståendet att "bevisbördan bör ligga på den som genomför stora samhällsexperiment".

Min slutsats är i stället att vi under mer än tio års tid försökt lösa sysselsättningsproblemet utan att genomföra arbetsmarknadsreformer. Detta har inte fungerat. Det - liksom erfarenheterna från andra länder som till exempel Danmark - är ett starkt argument för förändringar av arbetslöshetsförsäkringen och skattesänkningar av det slag som nu genomförs.

Howell-Mörtvik-Spånt tycks vara så övertygade om den tidigare svenska modellens överlägsenhet att de inte uppmärksammat att Sverige har ett arbetslöshetsproblem.

Lars Calmfors
professor